

Article - Ramon Orfila - “El Rey Felipe VI no tiene que pedir perdón a ningún país”

Així s'expressava la vicepresidenta Carmen Calvo davant la petició, per carta, del president de Mèxic, López Obrador, demanant que el rei d'Espanya i el Papa demanessin perdó als pobles originaris d'Amèrica per les violacions “dels que ara es coneixen com a drets humans”, i es prestava ell mateix a fer-ho també, en nom del Govern mexicà, per la “repressió als pobles originaris, que es va donar després de la independència del país”.

La controvèrsia que provoca, des de fa uns anys, la celebració el dia 12 d'octubre de l'anomenada Festa de la Hispanitat, agafava també així una vessant institucional, en tant que una part d'allò que es coneix com Hispanoamèrica es negava a tenir motius per celebrar el descobriment d'Amèrica, si no s'acompanyava d'una revisió crítica d'allò que va representar la conquesta per aquells als que López Obrador anomena “pobles originaris” per part dels espanyols i portuguesos.

L'escriptor sud-americà Eduardo Galeano ho explica dient:

“Para despojar a los indios de su libertad y de sus bienes, se despoja a los indios de sus símbolos de identidad. Se les prohíbe cantar y danzar y soñar a sus dioses; para salvarlos del infierno, hay que evangelizar a los paganos idólatras. Se usa al Dios de los cristianos como coartada para el saqueo.

Como escribe el arzobispo Desmond Tutu, refiriéndose a África:

-Vinieron. Ellos tenían la Biblia y nosotros teníamos la tierra. Y nos dijeron: “Cierren los ojos y recen”. Y cuando abrimos los ojos, ellos tenían la tierra y nosotros teníamos la Biblia”.

I sí, el Papa Francesc no va tenir cap empatx en demanar públicament disculpes “pels crims comesos contra els pobles originaris al llarg de l'anomenada conquesta d'Amèrica” insistint en que “s'han comès molts i greus pecats contra aquests pobles en nom de Déu”.

Però el rei d'Espanya no hi està acostumat, a demanar perdó, sols ho ha fet una vegada, i encara ressonen a les nostres orelles aquelles poc creïbles paraules de Juan Carlos afirmant “lo siento, me he equivocado, no volverá a ocurrir”, tot just després de l'episodi vergonyós del seu accident en una cacera d'elefants, que va servir per destapar la ja pública però encara poc publicada aventura amb Corinna Larsen... Segons la tradició monàrquica britànica “The King can do not wrong”, els reis no s'equivoquen, i per tant no han demanar perdó per res.

No obstant, quan és el Govern qui vol reconèixer un error, històric, comés pel propi Estat, el rei, com a cap de l'Estat, és qui tindria que encarnar la voluntat reparadora, la qual cosa demostra que és el mateix Govern qui no té cap voluntat d'esmena, cap voluntat de reconèixer els errors comesos en la conquesta d'Amèrica, ni en cap de les aventures colonials o imperials de l'Espanya on, en temps de Felip II, mai s'hi ponía el sol.

Espanya, que va ser una pèssima potència colonial, va mantenir una pitjor encara -si és que és possible- política descolonitzadora, i persisteix en l'actitud caparruda del "sostenella que no enmendalla", incapaç d'entendre que reconèixer els errors és la primera condició per articular un discurs creïble.

Coincidint amb el 60è aniversari de la independència del Congo, el rei de Bèlgica ha demanat perdó pels "actes de violència i els sofriments causats a aquell país en l'època colonial". I, a continuació, ha estat el mateix executiu belga qui ha afirmat que "ha arribat l'hora que Bèlgica miri cara a cara el seu passat. Això passa pel reconeixement dels sofriments dels demés".

Una vegada més, es demostra que, també en aquesta qüestió, "Espanya és diferent".